

L'agricultura , la silvicultura i la ramaderia han generat un paisatge humà concret:

EL PAISATGE AGRARI

Per definir un paisatge cal analitzar

1. *els elements* visibles que el defineixen:

- Espai cultivat
- Espai no cultivat
- Espai organitzat

2. *els factors* invisibles que el determinen:

• El relleu • El clima • El sòl • L'hidrologia	• Demografia • Economia • Política

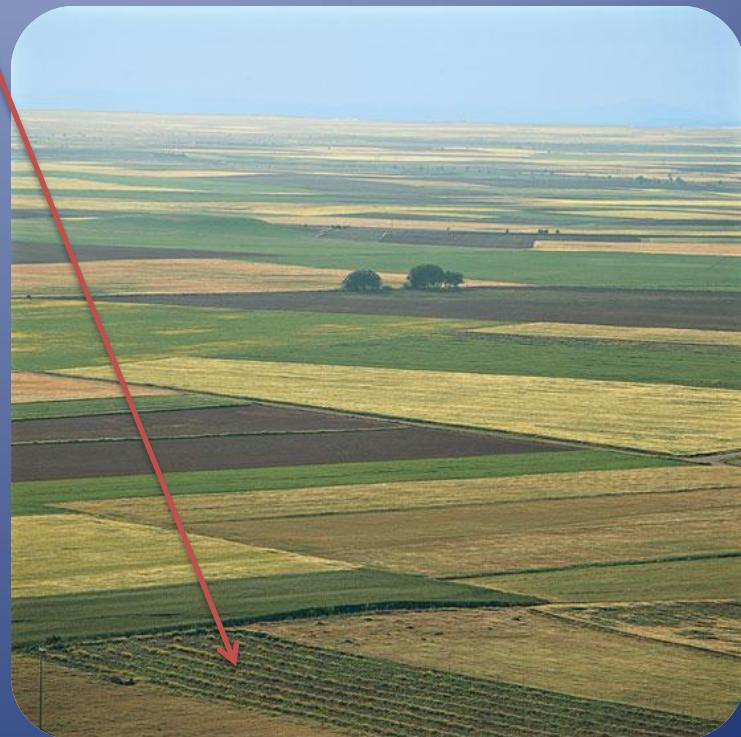
Elements del Paisatge

- Espai cultivat (ager)
- Espai no cultivat (saltus)
- Part habitada del paisatge (hàbitat)
- Espai organitzat (camins i carreteres, electricitat telefonia...)

L'Espai cultivat

Està dividit en *parcel·les* (unitat mínima de producció agrària) que s'agrupen en *explotacions* (les diferents parcel·les que cultiva un mateix agricultor o ramader)

Característiques que defineixen l'espai cultivat:

1. *Morfologia* de l'espai: forma, mida i tipus de límits de les parcel·les.
2. *El tipus de cultiu o de producció ramadera*
3. *Els sistemes d'explotació*
4. *La propietat i tinença de la terra*

Morfologia de l'espai cultivat

(aspecte que ofereixen les parcel·les)

1.1.- Segons la forma poden ser:

a) Regular (figures geomètriques
força definides)

b) Irregular (propí de relleu abrupte ,
s'han d'adaptar a ell)

1. Morfologia de l'espai cultivat

1.2.- Segons la mida de les parcel·les i explotació

a) Minifundis: parcel·les petites

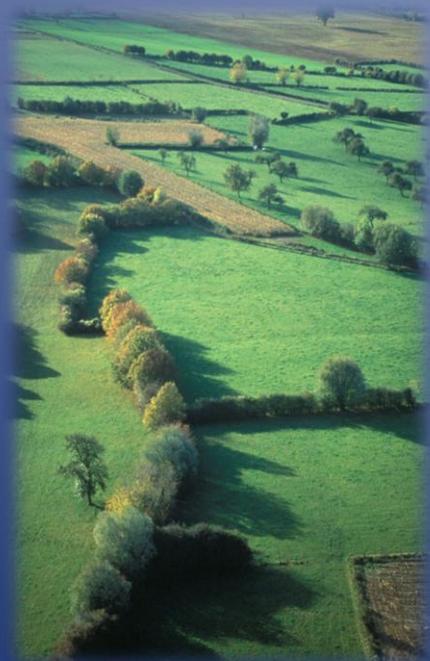

b) Latifundis: Grans explotacions

1. Morfologia de l'espai cultivat

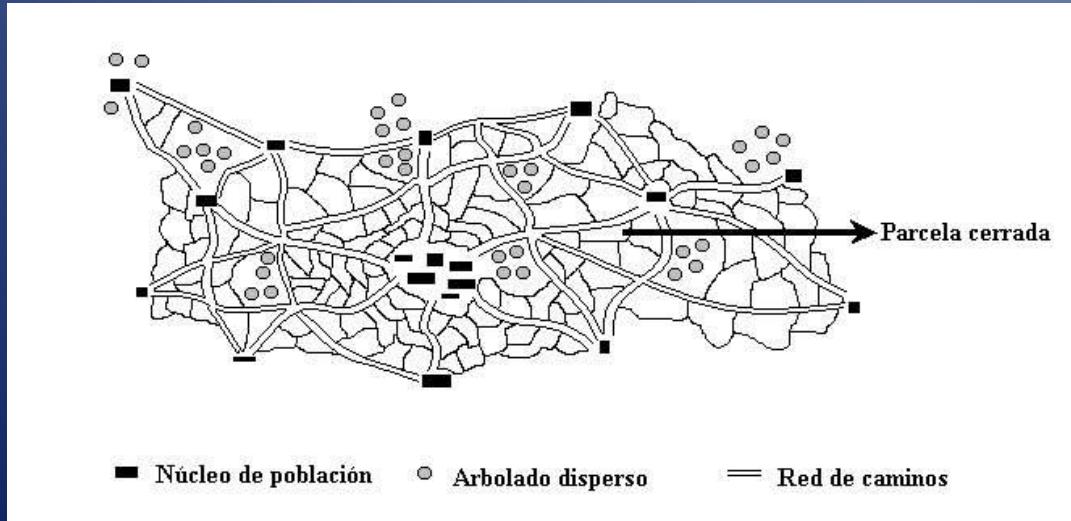
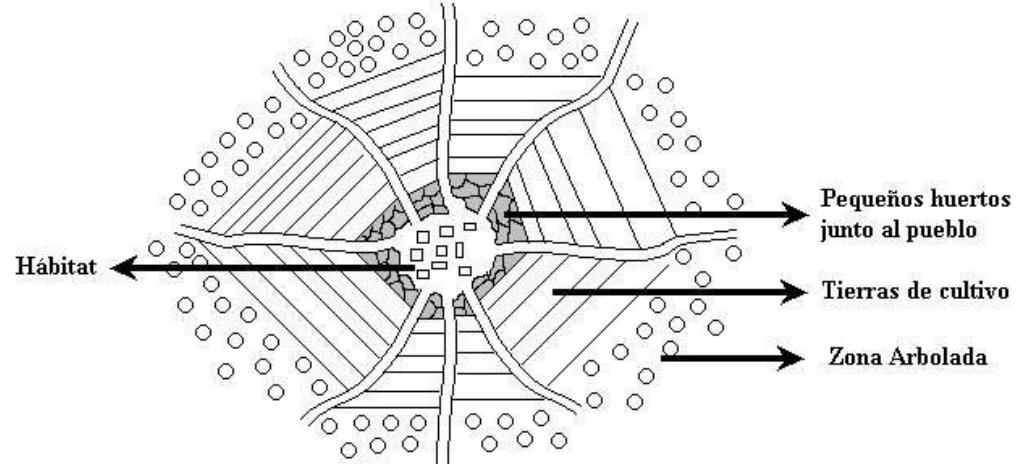
1.3.- Tipus de límits de les parcel·les:

a) ***Open field***: Les parcel·les poden ser obertes (no hi ha separació física amb les parcel·les del costat)

b) ***Bocage***: Les parcel·les estan tancades per bardisses, murs de pedra seca, tanques...

Open field: o camp obert
(Castella). Hàbitat concentrat

Bocage : o camp tancat
(zones de muntanya . Hàbitat semidispers)

2. Tipus de producció:

Poden ser parcel·les que es dediquen a l'aprofitament agrícola, ramader o forestal; també pot donar-se l'aprofitament mixt. Així silvoramader o els tres alhora.

2.1.- Tipus de producció agrícola:

- a) Herbàcies: cereals, lleguminoses...(blat, ordi, civada...) creen un paisatge monocrom i monòton.

- b) arbustives: vinyes, te, cafè, cacau

- c) arboredes: fruiters (oliveredes, tarongers, pomers, nogueres, ametllers...) A Catalunya podem trobar barrejat oliveres amb vinyes o en el cas del Garraf vinyes amb garrofers.

2.1 Tipus de producció ramadera:

a) Segons la cabanya que es cria:

Bovina o vacuna

Porcina

Ovina

Equina

Caprina

Avícola

Apicultura

2. Tipus de producció ramadera:

b) Segons l'objectiu final de la producció: per a carn, llet, ous, pell, llana...

2.2.- Sistema de cultiu

- Segons el nombre de productes cultivats:
  - a) Policultiu: un mateix agricultor produeix diversos cultius
  - b) Monocultiu: la producció es basa en un sol cultiu

- Segons el sistema de regatge
  - a) Secà : vinyes, garrofers, oliveres, ametllers.....
  - b) Regadiu: regatge artificial i constant (goteu, aspersió, inundació....)

2.2.- Sistema de cultiu o producció

➤ Segons la relació entre la producció obtinguda i l'espai cultivat

a) **extensiu:** elevada producció basada en l'existència de molt espai cultivat (en Argetina “estancias”, en USA “ranchos” o en Austràlia “station”; en Espanya, a Andalusia les terres d’oliveres o a Castella les terres de cereals) La rendibilitat ve donada pels baixos costos de producció.

b) ***intensiva***: produccions en poc espai, però que són molt abundants per d'utilització de tècniques avançades o molta mà d'obra (hivernacles, arrossars asiàtics, granges de pollastres per a ous...). La rendibilitat ve donada per les elevades produccions.

2.3 Propietat de la terra

a) Explotació directe: Propietat i treballador de la terra coincideixen

- **Pública:** el propietari és l'Estat, el Municipi o bé un altre organisme públic.
- **Privada:** el propietari és una persona o entitat individual.
- **Colectiva:** la propietat es de vàries persones.

b) Explotació indirecte: El que treballa la terra no és el propietari

- **Arrendament:** el propietari cedeix l'aprofitament de la terra a una altra persona per mitjans diversos i en rep una quantitat fixa de diners (renda fixa) .
- **Parceria:** el propietari rep una part o percentatge de la producció final de la parcel·la (productes o fruits)

Espai no cultivat

- a) **Permanent:** És aquell espai que no permet l'aprofitament agrícola (roques,...)

- b) **Temporal:** És susceptible de ser cultivat, però ara no està cultivat per que descansa (guaret), abandonament (cobert de matolls) o bé es dedica a pastura.

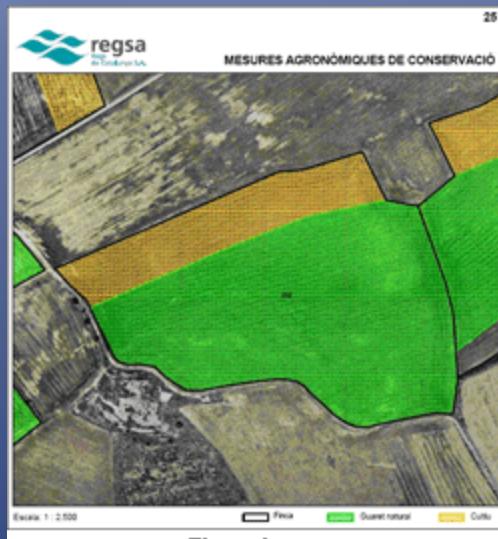

Figura 1

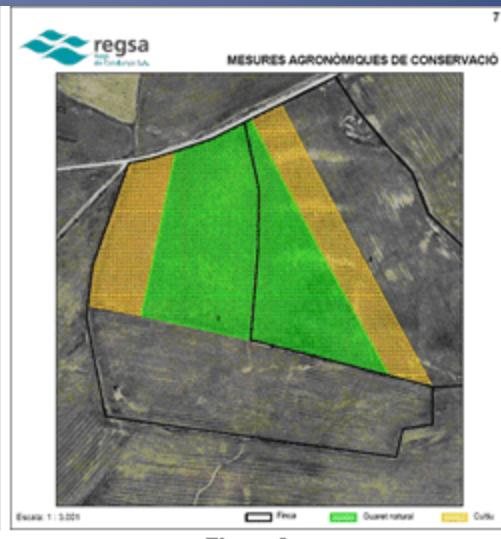
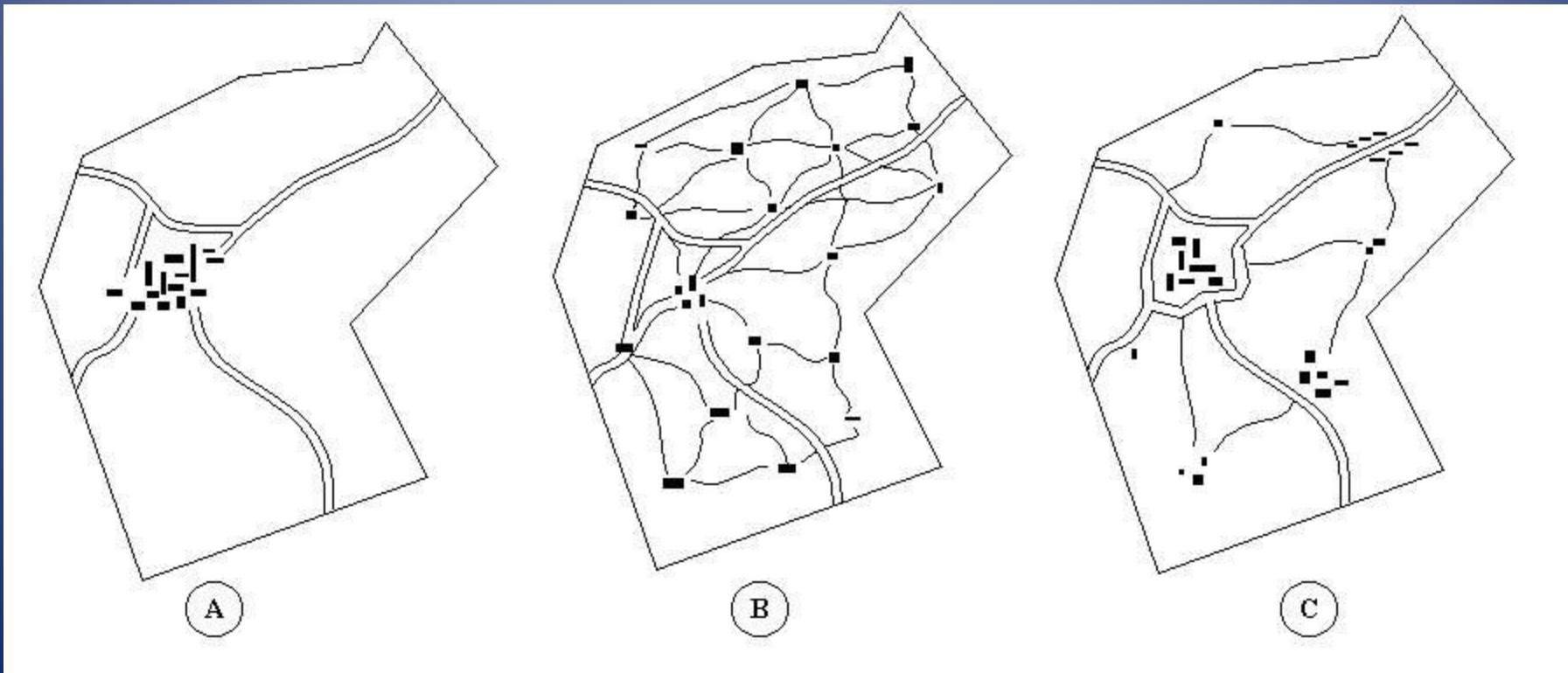

Figura 2

Hàbitat

- a) Concentrat
- b) Dispers
- c) Intercalat

Espai organitzat

Són els elements humans que organitzen l'espai rural:

- Xarxa de camins
- Carreteres
- L'electricitat
- Telefonia

Esquema d'elements del paisatge agrari

• A) Espai cultivat (ager):

- Morfologia:
  - forma, mida, límits
- Tipus de producció: herbàcia, arbustiva, arbreda
- Sistema de cultiu:
  - segons el producte:
    - monocultiu / policultiu
    - Regatge: secà / regadiu
    - Propietat de la terra
  - segons la relació entre producció i espai cultivat
    - extensiva / intensiva
  - propietat de la terra:
    - directe: privada, pública o colectiva
    - indirecte: parceria, arrendament

B) Espai no cultivat (saltus)

- permanent
- temporal (guaret)

C) Part habitada del paisatge:

- concentrat
- dispers
- intercalat

D) Espai organitzat:

- xarxa de camins
- carreteres
- l'electricitat
- telefonia

Els factors invisibles que determinen el paisatge agrari

Factors físics:

- el relleu
- el sòl
- la xarxa hidrogràfica

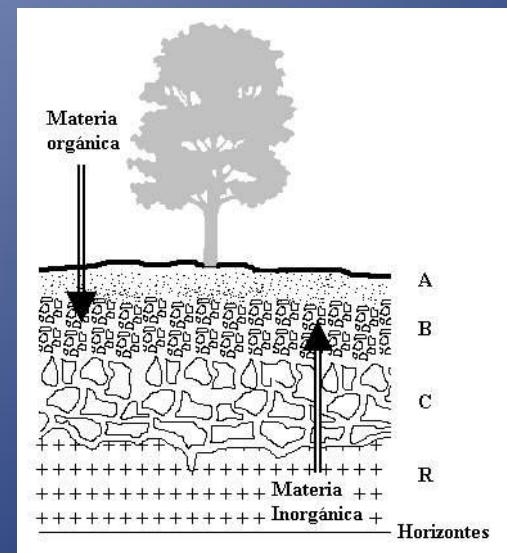
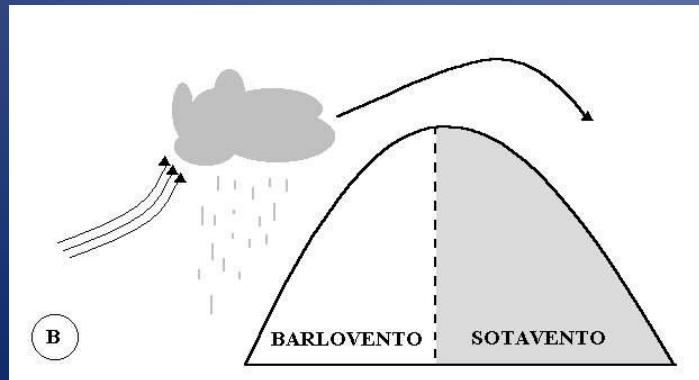
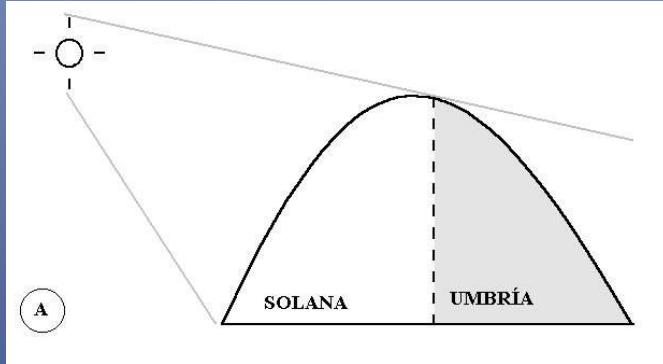
Factors humans:

- Demogràfics
- Tècnics
- Social
- Econòmics
- Històrics
- Polítics

Factors Físics:

Són aquells condicionants d'origen natural que limiten la producció de cultius, la ramaderia i silvicultura a diverses zones del planeta

Ara bé, amb l'acció de l'home es poden superar aquestes limitacions: hivernacles, bancals

Factors humans:

L'home al actuar sobre el medi, conscient o inconscientment, transforma el paisatge

